

بررسی نقش افسردگی در رابطه بین خودکارآمدی با آمادگی اعتیاد در نوجوانان

خدیجه فولادوند^{۱*}

۱- استادیار روان‌شناسی، گروه روان‌شناسی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه لرستان، خرم‌آباد، ایران

خلاصه

مقدمه: اگر چه دوره نوجوانی یک دوره خطرساز تحولی برای تجربه مواد است اما عوامل متنوع خطرساز و محافظت‌کننده وجود دارند که شناخت آنها مهم است. هدف پژوهش حاضر بررسی نقش افسردگی در رابطه بین خودکارآمدی با آمادگی اعتیاد در نوجوانان بود. **مواد و روش‌ها:** پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی بود. ۲۲۸ نفر (۱۱۶ دختر، ۱۱۲ پسر) از دانش‌آموزان دبیرستان‌های استان لرستان به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله انتخاب و پرسشنامه‌هایی درباره افسردگی، خودکارآمدی و آمادگی اعتیاد را کامل کردند. داده‌های جمع‌آوری شده از طریق شاخص‌های توصیفی و تحلیل رگرسیون چندگانه با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ تجزیه و تحلیل شدند. **یافته‌ها:** نتایج نشان داد بین متغیرهای افسردگی، خودکارآمدی و آمادگی اعتیاد رابطه معنی‌دار وجود دارد ($P < 0/05$). همچنین نتایج تحلیل رگرسیون سلسله مراتبی نشان داد که افسردگی رابطه بین خودکارآمدی و آمادگی اعتیاد را تا حدودی تعدیل می‌کند ($P < 0/05$). **نتیجه‌گیری:** نتایج مطالعه حاضر بیانگر آن است که افسردگی می‌تواند رابطه بین خودکارآمدی و آمادگی اعتیاد را تعدیل کند؛ در نتیجه کاهش سطح افسردگی می‌تواند منجر به کاهش رفتار پرخطر مصرف مواد در دانش‌آموزان شود.

کلمات کلیدی: افسردگی، خودکارآمدی، آمادگی اعتیاد، دانش‌آموزان

مقدمه

نوجوانی به عنوان یک دوره رشدی با تغییراتی در ظاهر و کارکرد جسمانی و ذهنی مانند تغییرات هورمونی، رفتاری و روان‌شناختی همراه است [۱-۳]. داده‌های همه‌گیرشناسی، مصرف گسترده مواد را در میان نوجوانان نشان می‌دهند. در یک زمینه‌یابی، ۳۱ درصد و ۱۱ درصد دانش‌آموزان پایه هشتم به ترتیب الکل و سیگار مصرف کرده بودند [۴]. در پژوهشی دیگر، ۹/۹ درصد نوجوانان ۱۲ سال، الکل و ۱/۵ درصد آنها ماری‌جوانا مصرف کرده بودند. همچنین، میزان مصرف الکل و ماری‌جوانا

*Corresponding author: Assistant professor in psychology, Psychology Department, Faculty of Psychology & Educational Sciences, Lorestan University, Khorramabad, Iran
Email: fuladvand.kh@lu.ac.ir